

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > בלבבי ז_008_אמונה סוד עבודת עץ החיים

בלבבי ז_008_אמונה סוד עבודת עץ החיים

בלבבי חלק ז עמ' נז - עא (אמונה - סוד עבודת עץ החיים)

א.

כתב הרמח"ל בספרו אדיר במרום ("מי תט"ז) וז"ל, "קהלת ז, כט) יהאלקים עשה את האדם ישר, כי זה ענין היחוד המהלך רק לתיקון השלם ולא היה צריך חשבונות רבים. אלא אחר כך כשירד לעץ הדעת טוב ורע, אז נאמר (בראשית ג, ז) ותפקחנה עיני שניהם כנ"ל. ומה שבתחילה התיקון היה נעשה רק בחיזוק הסדר של הקדושה, "תה צריך ללכת לפי דרך קש ופתלתול, בסוד (תהלים יח, כז) 'ו"ם "קש תפתל' וכיו. ואדם, א"פ"ו שהאורח המוכן אליו היה אורח הישר, נת"קם לו בחשבונות הרבים. ותראה, שבאמת לא אבד הדרך לגמרי, אלא כאלו נפרץ השביל והלך אל החשבונות הרבים, והדרך הישר "ומד למ"לה והוא יכול לחזור אליו. רק צריך סיו" גדול בכח חזק, שיוכל תמיד בכל המקרים, ובכל הפג"ים, לחזור מן החשבונות, ול"מוד בסוד היחוד - לד"ת שהוא שולט "ל הכל ושהכל יחזור אליו, וכיו, ומי שזוכה לזה נקרא ישר לב, וכיו. אך מי שזוכה לזה, אז מתגלה "ליו הרוח של "תיק יומין כנ"ל, שאינו מתהלך אלא בזה האורח הישר, וב"קמומיות של החשבונות הרבים אינו הולך כלל וכיו. אך שאר הדרכים הם רבים ומתפרשים לכמה שבילים לפי שליטת הר" כנ"ל, "כ"ל.

"וד כתב שם ("מי תטו) וז"ל, "וזה אמת, כי מי שיוד" זה, אפילו ב"נין התורה יכול להתקרב אל המנוחה, לקיים (תהלים נה, כג) השלך "ל הוי"ה יהבך. אבל "כ"פ צריך חשבונות ודאי לשמור הדרך, כי כבר נאמר (משלי יא, י) יאולת אדם תסלף דרכו ו"ל הוי"ה יז"ף לבו", "כ"ל.

ב.

מ"תה הבן שיש בי דרכים. א. החשבונות הרבים, וזה מושרש ב"הד"ת טוב ור", ואדה"ר דבק בזו הדרך לאחר החטא. ב. אמונה, "לד"ת שהוא השולט "ל הכל ושהכל יחזור אליו". (אלא שנצרך חשבונות רבים שלא יאבד הדרך, אולם מ"מ עצם הדרך אינה חשבונות רבים כלל אלא אמונה). וזה דרך אדה"ר קודם החטא. ואף שאנו אחר החטא, מ"מ מפורש כתב הרמח"ל וז"ל, "ותראה, שבאמת לא אבד הדרך לגמרי, אלא כאילו נפרץ השביל והלך אל החשבונות הרבים, והדרך הישר "ומד למעלה והוא יכול לחזור אליו", עכ"ל.

ג.

והנה הדרך שבאנו לברר, הוא דרך היושר, דרך האמונה, דרך עץ החיים, דרך שדבק בה אדה"ר קודם החטא. והבן, כי הנה כל הנשמות כולם היו כלולים באדה"ר. והרי שכל אדם ואדם, כל נשמה ונשמה, היא ממש חלק מן אדה"ר, והיא גופא היה בא את הגילוי של קודם החטא, אלא שלאחר החטא נתכסה ונעלם גילוי זה (כמ"ש האריז"ל ביאור פרטי ירידת מדרגות של הנשמות באריכות גדולה). ועתה עבודתנו לחזור לגילוי זה כמ"ש הרמח"ל.

והנה כתיב, "יוצר אור ובורא חשך" בהוה. והרי שהבריאה מתחדשת בכל עת מחדש מאין ליש, כמ"ש בספה"ק. והבן, כי מצד בחינה זו, באמת בכל עת האדם הוא כדוגמת אדה"ר קודם החטא, שהרי א"ה הוא, כל אדם, נברא בכל עת מחדש. והבן יותר, כי המושג של חטא, הוא מושג של יש. כי כאשר היש נכלל ונעשה אין, אין שייך חטא כלל, כי אין אינו נתפס ואינו ממשות, ואין שייך בו חטא כלל וכלל. וברור ופשוט למבין, ואכמ"ל. ולכך, מכיון שהבריאה בכל עת מתחדשת מאין ליש, הרי שקדם לכך בכל עת התכללות של היש באין, ובכך נעלם החטא לגמרי, ואין מקום למושג של חטא. הרי שמצד עומק הפנימיות אין מקום לחטא בכלל ולחטא אדה"ר בפרט, שהרי היש של החטא כבר נכלל באין ואין חטא כלל. אולם באמת כל זה מצד הבחנת הפנימיות, אולם מצד הבחנת החיצונית אין נראה כן כלל, לא ההתכללות של היש באין בכל עת, ולא הבריאה מחדש מאין ליש בכל עת.

ומצד תפיסה זו שהיא תפיסת היש המתמשך נמצא מקום לחטא. ומצד בחינה זו נאמרו כל נדרי הלכות תשובה, והבן ששתי הבחינות אמת, ודייל.

נמצא שאם אדם רוצה לדבוק עצמו במדרגת אדה"ר קודם החטא, עליו לדבוק עצמו בכל "ת"ת להתכללות של היש באין, ולבריאה מחדש של יש מאין.

לולי זאת, הוא דבוק במדרגה החיצונית המורגשת, שהוא היש המתמשך, ומצד תפיסה זו יש חטא ואין מקום כלל לדבקות במדרגת אדה"ר קודם החטא.

והנה בכדי לעורר באדם את מדרגת אדה"ר קודם החטא שבו, נצרך לכך מהלך ודרך, וננסה ביה לבארו.

והיה אמרו חזי"ל (הובא ברש"י בראשית ב, יח) על הפסוק (שם) 'ויאמר הווייה אלקים לא טוב היות האדם לבדו' וכו', "הקבייה יחיד בעליונים ואין לו זון וזה בתחתונים, עכ"ל. והבן, שאדה"ר מצד יצירתו היה במהלך של "לבדו" (תחילה ללא בוק', כלומר שנכללת בו, ואח"כ עם בוק', והם ב' מדרגות, ועוד יתבאר אי"ה). ולכך כאשר רוצה האדם לעורר ולנלות בקרבן את בחינת אדה"ר קודם החטא שבו, עליו להכנס לחיים במהלך של "לבדו" (אין זה סותר שיהיה דעתו מעורב עם הבריות, אלא שהמעורב עם הבריות הוא לבוש לו ולא עצם חיוו, וזה נעשה לפרקים מזומנים ומונדרים. מ"מ עצם חיוו במהלך של לבדו, ועוד יתבאר אי"ה). ולכך, בפועל על האדם לסדר שמהלך חיוו יהיה במהלך של לבדו, "בדד ישב". ועומק הדברים הם, שתכלית האדם להיות כלי להשראת הא"ס בקרבן, ועל הכלי להדמות לאור ולהשתוות עמו, דאם לא כן האור אינו יכול לשרות בכלי מכיון שאינו דומה לו. ולכך, מכיון שהקב"ה הוא בבחינת יחיד בעליונים, לכך נם האדם צריך להיות במהלך של יחיד בתחתונים, ובזה נעשה דמיון בין האור לכלי, והאדם יוכל להיות כלי קבול להשראת האיים בקרבן. וזהו שארז"ל "ויותר יעקב לבדו" ונשגב הוי"ה לבדו". כלומר ש"ויותר יעקב לבדו" הוא כלי להשראת "ונשגב הוי"ה לבדו".

והבנת הדברים הם, שבכדי שהאדם יוכל לשלול את היש ולכוללו באין כפי שבואר לעיל, נצרך לכך ראשית שיתנתק מבחינה חיצונית מן היש.

ולכך תחילה נצרך להתנתק מן הסובב שהם תופסים עצמם וחסים עצמם כיש, ולחיות במהלך של "לבדו". וזו שלילה מן היש של נפש הנבראים.

נום" "ל כך, "ל האדם להתנתק מן היש של המקום. ביאור הדברים: מקום ש"נינו יש, כלומר שהנבראים חיים בו את היש שלהם, הרי הוא מעורר בנפש את תפיסת היש. ולכך עבודת האדם לחיות את המהלך של חייו לבדו מחו- לשוב בני אדם, מקום שאין יד ישוב נוגעת בו, מקום שתפיסת היש אינה נדבקת בו ומעוררת כן במי שנמצא במקום זה. ולכך עיקר חיי האדם נצרך שיהיה במקום מבודד מחיי הכרך, "בדד ישב", הן מצד נפרדות מן נפש בני אדם, והן מצד נפרדות ממקום בני אדם.

ט.

יום" על כך, על האדם להתנתק מן היש של הזמן(כללנו כאן בדברינו את ג' בחינות עולם שנה נפש, שלא לפי הסדר וד"ל). היש של הזמן הוא היום, האור, שהאדם רואה את הדברים, והרי הם נתפסים אצלו כיש. והאין של הזמן, הוא הלילה, החשך. שאז האדם אינו רואה את אשר סביבותיו, ואינו מחובר ליש של הנבראים שחוצה לו. ולכך האדם צריך להרגיל עצמו לחיות בעיתים מזומנים בחשך. ודבר זה מובא בספר המספיק לעובדי ה' מרבינו אברהם בן הרמב"ם בפרק ההתבודדות.

י.

והבן שםפירת הכתר היא אין, ופירת החכמה היא יש. וכאשר אדם רוצה לדבק עצמו באין, עליו לצאת מתפיסת פירת החכמה. והנה מצד החכמה כתיב, "בחכמה יבנה בית" וגו'. ולכך צריך לצאת מן הבית שהוא מקום ישוב, שהוא יש, כנ"ל. וכן החכמה היא אור (מאמר שני "זיהי אור" כנגד פירת החכמה כנודע ואכמ"ל). משא"כ הכתר כתיב ביה, "ישת חשך סתרו", ולכך יש לישב בחשך. וכן מצד החכמה יש זיווג אבא עם אמא, הרי יש שתי נפשות. אולם מצד הכתר, אין אלא אחד, והזיווג מיניה וביה, פנים ואחור, ולכך נצרך לישב יחידי.

יא.

הדי לנו ג' בחינות של לבדו. א. לבדו מן בני אדם. ב. לבדו מן מקום ישוב.

ג. לבדו מן האור. ובזה יוצא מן יש של עולם שנה נפש, ודבק באין של עולם שנה נפש.

יב.

עד עתה עסקנו בעבודה של שלילה מן היש החיצוני - בני"א, מקום, אור.

עתה נעסוק בביטול של היש הפנימי שבנפש האדם. אולם כל זאת רק לאחר שבודד עצמו מן היש החיצוני הנ"ל, וחי במהלך של לבדו כנ"ל.

יג.

ידת החכמה נקראת יש, כנודע. וכן נקראת מחשבה, מוחין, וכד'. ומכח כך נולד מהלך של "חשובות רבים", שהם נפעלים בכח המחשבה.

והנה עבודת האדם לשלול את החשובות הרבים, את היש, כמ"ש הרמח"ל הנ"ל, וכל זאת נעשה ע"י אמונה, כנזכר בדבריו.

יד.

נרחיב את הדברים ונבארם ב"ה. יש מחשבות הכרחיות ממש, כגון שצריך לישון ולאכול וכו' וכו', ובזה לא עסקינן, אלא יחשוב כדי ההכרח ותו לא. נום" על כך, יש מחשבות של השתדלות בפרנסה, שחושב שאם יעשה כך ירויח כך וכך וכו' וכו'. וכל זה צריך לעקור ע"י שינון במח ובפה, ולהפנים ש"מזונותיו של אדם קצובים לו" וכו', ואי אפשר לו להוסי" כמלא נימא, וכל מחשבותיו בכך הם כטחינת מים. עד אשר ישקט את הצורך לחשוב בעייני השתדלות בפרנסה, זיווג וכל עניני עוה"ז, ויחשוב את ההכרח בעייני עוה"ז, מחשבה מעשית הכרחית ולא השתדלותית. ובאמת לזכות בכך בשלמות אי אפשר, אלא האדם יקרב עצמו לבחינה זו כפי יכולתו.

יז.

נום" על כך יש את המחשבות בעניני התוה"ק. ותחילה ודאי עליו לעמול בתוה"ק שראשו יהיה זך ושקט ושקוע בעניני התוה"ק, ובזה קנה את ספירת חכמה. אולם לאחר מכן עליו לדבוק גם ב"לא ידע", בהכרה האמיתית, "איש בער ולא ידע". וכל אחד ואחד באמת "איש בער ולא ידע", "כי אנת חכים ולא בחכמה ידיעה", כי חכמתו א"ס ואי אפשר להשגה כלל, וצריך להפנים זאת מאוד, ובזה לסלק את הרגשת ה"ידע", ולהרגיש "לא ידע", איש בער ממש. ולהשגה זו יכול לעזור מאוד סוד ההפכים, שלכל דבר יש הפכו, ואז מרגיש בחוש שאינו מבין כלום. כי כל דבר שמשיג יש לו גם את הפוכו, והרי השגתו אינה כלום. ודע שזו תכלית סוד ההפכים, לא ח"ו להפוך את סוד ההפכים ליש, ולחשוב שמבין דבר והפכו. אלא שע"י כן יבין שלא מבין כלום, כי להיפך יש היפך, ולהיפך היפך, נמצא שאין דבר מוחלט ומושג כלל, ומכך יגיע לביטול ה"ידע" ודבקות ב"לא ידע". ומי שלא זכה לסוד ההפכים, יכול לקנות את הלא ידע ע"י אמונה תמימה עמוקה, ש"ארוכה מאר-מדה ורחבה מן הים", וכל השגתו אינה אלא אפס, ואזי הנפש מתקשרת ללא ידע.

ב—ורה זו עולה האדם מן עולם המחשבה, יש, ידע. וידבוק באין, לא ידע.

יז.

נוסף בביטול היש, הוא לא לתפוס את הבריאה כיש עצמי, אלא לראות את האלוקות השורה בכל דבר ומנהיגו. והרי שעיקר ההסתכלות צריך שיהיה על האלוקות (שהוא בחינת אין) ששורה ומנהיג, ולא על היש של הנבראים. ובכל דבר ודבר צריך לראות את הנהנת הקב"ה בקרבו, ולראות ולחוש שהקב"ה מפעילו. ובזה שולל את היש של הנבראים, שלא חש שהם מנהיגים, אלא רק הוא ית"ש. כדברי דוד המלך ע"ה, שאמר "הוי"ה אמר לו קלל". וכן בכל דבר ודבר יראה רק את ה"הויה אמר לו" ותו לא. ועבודה זו ענינה, לא ליחס שום דבר לנברא, אלא הכל לקב"ה. כל תנועה שיש בעולם, כל תנועה שנגעשית ע"י בנ"א, לא ליחסה לנברא כלל, אלא לבורא. ובזה האדם מסלק את שייכותו לנברא ודבק בבורא. וזו עבודה ארוכה מאוד, לחוש שכל תזוזה אינו אלא מידו ית"ש, ולא מיד נברא כלל וכלל. וזה נקנה ע"י התבוננות בעוד פרט ועוד פרט, מאות אלפי פעמים ויותר, במחשבה ובפה, שאין מי שמנהיג את הדבר אלא הבורא. וברור שעבודה זו מסלקת את הפחד, נאוה, וכו' וכו', והשכל והבן.

יז.

נום" על כך, על האדם להביט אף על עצמו במבט של אמונה. כלומר עליו לחוש שכל מחשבה, או הרהור קל שבקלים, וכן כל תזוזה בלב, שמחה, עצב, פחד, וכו' וכו', אפילו הרגשה קלה, כל תנועה וכו' וכו', הכל ממנו ית"ש ממש. ואין זה סותר לבחירה, כי יש לאדם בחירה אם לדחות מחשבה זו או תשוקה זו וכו'. אולם עצם ביאת המחשבה או התשוקה, זה ממנו ית"ש. סיכום הדברים, שזולת נקודת הבחירה, עליו לחוש שכל כוחות נפשו הכל בכל מכל כל מונהגים על ידו ית"ש. ודבר זה נקנה על ידי התבוננות מרובה פרט אחר פרט ושינון במח ובפה על זה.

יח.

ומ"תה הבן ש"נין האמונה זה כח שלילת היש של האני. כל נקודת אמונה היא שלילה של היש הפו"ל, וגילוי הקב"ה שהוא פו"ל. וזו הדרך שזכר הרמח"ל ל"יל, "שיוכל תמיד בכל המקרים, ובכל הפג"ים, לחזור מן החשבונות ול"מוד בסוד היחוד - לד"ת שהוא השולט "ל הכל, ושהכל יחזור אליו", "כ"ל. זו "בודת האדם, לשלול את היש של האני "וד ו"וד, וכל זה "י אמונה. וככל ש"מיק האדם בכך, כן יצא מן היש של הנברא, ויכנס לאין, לבורא.

ד"ד "תה" סקנו בשלילה של בי דברים. א. שלילה מ"שית ממשיית לחיי הנבראים. ב. שלילה לכח הפו"ל של הנבראים, וההכרה שאין פו"ל אלא הוא, זולת נקודת הבחירה, האם לקיים את רצונו ית"ש או לא ח"ו. אולם גם הכח לבחור וכו' וכו', הכל מכחו ית"ש. וזו נקודת האמונה השוללת את האני.

והנה כתבו בספה"ק שיש בי מיני בחירה. א. בחירה כפשוטו. ב. לבחור שלא לבחור. וזה הבחירה שבה אנו "סוקים, לבחור שלא לבחור, אלא להכיר שהכל ממנו ית"ש ממש. וד"ל, כי "מוק הוא. כי אף בנקודת הבחירה, "ל האדם לבחור שלא לבחור, אלא להכיר שזה מכחו ית"ש. ואזי מקבל נקודת בחירה גבוהה יותר. ד"ד שנקודת הבחירה, שהיא תוצאה מן מדרגת האני הפו"ל, היא דק שבדק. וזו "ומק" בודת האמונה, לשלול את האני, ואף את האני הבוחר "וד ו"וד.

כ.

והיה כאשר האדם מנותק מן הנבראים ניתוק ממשי מוחשי, וכן מנותק מכח הפו"ל של הנבראים. ואף מכח הפו"ל של האני דיליה, שאף הוא בכלל הנבראים, ודבק בנקודת הפו"ל של בורא "ולמים, אזי יצא רובו ככולו מן היש

של הנברא, ודבק בפעולה של הקב"ה, ב"כולם בחכמה עשית". עתה העבודה לצאת מעולם של פעולה לעולם של הויה.

ביאוד הדברים: כתיב "כולם בחכמה עשית". זו פעולה של בורא, אולם זו פעולה. אולם מעל זה, יש בחינה של שבת, העדר פעולה, ואזי נגלה עולם ההויה. והבן, ששם הויה אינו נקרא בלשון הויה, אלא בלשון פעולה, אדנות. ותחילת עבודת האדם להתעסק בפעולה של הבורא, ב"כולם בחכמה עשית". ולאחר מכן להתעסק (בנפשו, וח"ו בפה, ופשוט) בעולם ההויה, שם הויה ככתבו כפי שהגוהו בביהמ"ק. הבן החילוק בין הויה לפעולה היטב, כי הוא מן היסודות היותר עמוקים בתוה"ק.

והנה עיקר הסילוק מן עולם הפעולה נעשה ע"י הכתישה שמן שאלת ידיעה ובחירה. כי הידיעה שוללת הבחירה, והבחירה שוללת הידיעה. ותכלית סתירה זו לכתוש את ההשגה בעולם הפעולה כלל, ולדבוק בעולם ההויה והבן מאוד.

כא.

טדם נכלה לדבר בעולם הפעולה ונעבור לעולם ההויה, נוסף עוד נקודה יסודית. הנה מפעולות האדם נולדים מכשולים רבים, פעמים עבירות ממש רח"ל. ופעמים מעשים של היתר שמולידים מכשלות, ופעמים יתר על כן, מעשי מצוה גמורים שהולידו מכשלות. וטעם הדבר שהקב"ה עשה כן, להורות לאדם, שמבט של ה"אני" הפועל, הוא מבט שלילי. והא ראה נא יידי נברא יקר מה יצא מפעולותיך? מה עוללו מעשיך? כמה כשלונות וכו' וכו'. והבן, שכל הצלחה במעשי האדם, הוא נסיון שירגיש ויחשוב ששייך "אני פועל". וכל כשלון, הוא מתנת שמים, להורות לאדם את האמת כמה מעשיו אינם יכולים להצליח. וכך האדם צריך להתבונן על כל מעשיו, ולחלקם לחלוקה הנזכרת לעיל, ולהתבונן, שכל הצלחותיו הם נסיונות לו כנ"ל, וכל כשלונותיו הם עזרה מן הקב"ה לגלות לו שאינו יכול לפעול. וכן פעמים הרבה הקב"ה מכניס את האדם למצבים שכבר מתחילה רואה שאין מה לעשות, וכח אדם דיליה או של כולם אינם יכולים להשיע. וכל זה ומעין זה, הוא מתנה מן הקב"ה לאדם, לעזור לו לראות את האמת, שמצד פעולתו אינו יכול לפעול כלום, ועי"ז נופא יניע להכרת אמת שאין פועל אלא הוא ית"ש. ויכיר שכל הפעולות הנפעלות בעולם, וכן כל הפעולות הנפעלות ע"י בני"א, וכן כל הפעולות בקרבן, מחשבותיו, רצונותיו, מדותיו, הכל בכל מכל כל, הם פעולות הבורא ית"ש. ובעומק הבן, שיש חב"ד חנ"ת נהי"ם דבי"ע, והם בחינת יש. לעומתם יש חב"ד חנ"ת נהי"ם דאצילות, והם מדות דביטול. כלומר שכל אחד מהם מביא את האדם לידי ביטול. וענינם בכללות, שמכל מחשבה, חב"ד. או מכל מדה, חנ"ת נהי"ם, הוא מכיר שאין פועל אלא הוא, כי "הוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים". הרי שמדות דאצילות מביאות לידי ביטול הנברא ונילוי הקב"ה. וזה עומק מדת חכמה דאצילות, להשיג איך בכל דבר אין פועל אלא הוא, וכיצד נגלה בכל דבר שאין פועל אלא הוא. כלומר, לראות כיצד הקב"ה מנלה בדבר נופא שאין פועל אלא הוא. דאם זה פעולה של הצלחה, מבין שרק פעולה של הקב"ה יכולה להצליח, והרי יש ניילוי לפעולתו של הקב"ה. ואם זה כשלון, זה בא להורות כיצד פעולת הנברא אינה יכולה להצליח כנ"ל. והרי שמכל דבר ודבר מניע לידי ביטול שאין פועל אלא הוא ית"ש.

כב.

עוד דרך עמוקה להפשטת האני הפועל, ובאמת דרך זו יותר קרובה לעולם ההויה שעוד יתבאר אי"ה. הנה שבירת המ"ק היה בחינת "אנא אמלוך", כנודע. ובפשטות, התיקון לכך, הוא הביטול של ה"אמלוך". אולם בעומק יותר, יש לידע שה"אמלוך" הוא אמיתי, אלא שחיבור ה"אנא" עם ה"אמלוך" אינו אמת. כלומר, פנימיות אמיתות ה"אמלוך" הוא רצון אלוקי של אמלוך, אולם רצון זה לא שהנברא ימלך אלא הקב"ה. וכאשר האדם לוקח רצון זה של אמלוך, ומלבישו "ל האני, אזי נוצר השבירה של "אנא אמלוך". והתיקון לכך, להכיר שכל מחשבות והרגשות אלו ומ"ן אלו הם אמת, אלא נצרך להפריד את האני, ולהבין שאינו שייך כלל לאני אלא לאלוקות, וד"ל כי הוא "מוק מאוד.

כג.

"תה נ"בור ל"סוק ב"ולם של הויה, ונקדים לכך הקדמה קצרה. "ד "תה "סקנו באמונה של שלילת האני כמבואר ל"יל. "תה נ"סוק באמונה חיובית.

ביאור הדברים: כל דבר שקיים בפנימיות אמיתת המציאות אלא שנ"ל מחושי הנברא, הדרך להתחבר אליו ולהשיגו, הוא "אמונה. כי כאשר מאמין בדבר, הרי יש לו אחיזה וחיבור לדבר. וכאשר יחיה את האמונה בדבר בחוש ממש, וי"מיק כן בד"תו מאוד, ומתוך ה"מקת הד"ת י"ורר את החוש לחוש כן, "א"י כן באמת מ"ורר את נשמתו לחוש את הדבר כן בלבו בפו"ל ממש. כלומר, תחילה מאמין שזה כך וחי כך, א"פ שבאמת בפנימיות הדבר "דיין אינו גלוי לו אלא חי מתוך אמונתו. אולם במשך הזמן, הדבר יתגלה מנשמתו ללבו ויחוש כן בלבו. וזה סוד האמונה, להוציא את הדבר מן הבכח לבפו"ל. ומה ש"ד "תה היה אצלו בכח ונ"לם ממנו, מ"תה יהיה בפו"ל ויחוש הדברים ממש. יסוד זה, הוא יסוד הדרך שידרוך בה מ"תה, כי אינו "סוקים "תה לגלות הויות שאיים נגלים לחושים הגשמיים, וכח הגילוי לכך י"שה "א"י אמונה. זכור הקדמה זו וקב"ה בד"תך מאוד.

כד.

והבן, כי ה"מקת הד"ת שייכת בבי אופנים. א. כח ציור או דמיון, וזה שייך במושגי הויה ידו"ים. ב. כח החשיבה שבמח, וזה נצרך ב"יקר במושגי הויה בלתי נוד"ים. והנה רוב "בודתינו "נינה "תה גילוי ההויה הבלתי נוד"ת, ולכך "יקר השמוש י"שה בחלק החשיבה שבמח הבלתי מצטייר, שהוא "ליון "ל כח הציור.

כה.

הנה כבר בתחילה הקדמנו, שאנו באנו לעורר ולגלות את בחינת אדה"ר לפני החטא שבנפש. ולכך, כאשר האדם רוצה להכנס לעולם ההויה, ראשית עליו לצייר (במקרה זה אנו עסוקים עדיין בכח הציור שבמח) שאין שום נברא בעולם אלא הוא בלבד ממש, יאין לו אב ואפי כאדה"ר, ואין לו אשה כאדה"ר לפני הנסירה, ואין לו בנים ובנות כאדה"ר לפני הזיווג. והרי הוא ממש יחידי שאין לו אל מי לפנות ואין לו עם מי לדבר כלל וכלל, כי אין נבראים כלל אלא הוא, ויעמיק כן בדעתו מאוד. ובודאי שלשם כך נצרך מה שהקדמנו בתחילה, שיהיה בודד במקום שאינו של ישוב, ובעיקר בחשך כנ"ל. ואל יסבור האדם שזהו דמיון בעלמא, שהרי המציאות מכחשת את ציור זה, שהרי סביבו נבראים רבים, אולם באמת כל עבר נמצא אלא שנתכסה ונעלם, ועל ידי שמעורר כן במחשבתו, מעורר את אמיתת עברו, ואינו דמיון כלל.

כו.

לאחר שהעמיק כן בדעתו מאוד שאין אדם נברא בעולם אלא הוא, עתה יתבונן מי נמצא בעולם עמו? ויברר לו היטב שהקב"ה נמצא עמו בכל מקום ובכל עת "כבודו מלא עולם". (ויתר מכן עצמו שלמעלה מכבודו, וד"ל). ויקבע כן בדעתו, ויחזור על כך במחשבתו ובפיו שאינו נמצא לבדו, ומי שנמצא עמו בכל עת אינו אלא הבורא ית"ש. עד שיחוש כן ממש שהקב"ה נמצא בכל מקום ממש בכל עת. ונצרך לכך ישוב הדעת הבא מתוך שקט כנ"ל, והעמקת הדעת רבה, עד אשר יקבעו הדברים היטב בלבבו.

והיה לאחר שנקבע כן במחשבתו ובלבו שאין עוד אדם נברא, והוא נמצא עם הקב"ה בלבד בכל עת, עתה העבודה לגלות את הקב"ה כנוכח "אתה", ולא כהויה נעלמת, "הוא". ודבר זה יקנה ע"י העמקת הדעת בדבר, ובעיקר בדיבור עם הקב"ה הן במחשבה והן בפה בצורה של נוכח. לא דיבור של תפלה, כי בזה לא עסקינן, אלא דיבור של הויה. כלומר, כגון רבש"ע אתה נמצא עמי, ושומע אותי, ואין כאן אלא אותי ואותך, וכד' לזה דיבור של הויה בצורה של נוכח. ובודאי שמתחילה לא ירגיש נוכח עם הבורא, אולם יתמיד בכך רבות בדיבור של נוכח, הן במחשבה הן בפה, זמן רב ולא יתיאש, ובודאי שסוף כל סוף ירגיש נוכח עמו ית"ש. וברור הדבר שכל זה אינו יכול להעשות אלא מתוך חיי התבודדות כפי שזכרנו והארכנו לעיל.

כן על האדם להמשיך ולנהוג עד שזה יהפך אצלו למוחש ממש, שכשם שיש לו יד רגל וכו', כן ממש הקב"ה מוחשי שנמצא לידו ואינו נצרך לכך להתבוננות כלל, אלא הנשמה מרגישה כן בגילוי בכל עת. ואף אם יש היסח הדעת, מיד שב למקומו, להשגה מוחשית שה' נצב עמו בכל עת ובכל שעה.

לאחד שזכה האדם והשגה זו נקבעה במחו ולבו שה' נצב עמו בכל עת נוכח ממש, עתה עליו להעמיק בדעתו, שלא רק שהקב"ה נמצא לידו, אלא נמצא בתוכו, בקרבו. ויתבונן בכך רבות בהעמקת הדעת גדולה בהשקט כנ"ל, וידבר כן במחשבתו ובפיו, כגון אתה ית' נמצא בלבי, במוחי, בידי, בכלי וכו', ויחזור כן מאות אלפי פעמים במחשבתו ובפיו עד אשר יחוש כן ממש.

לאחד שזכה האדם להשגה זו שהקב"ה נמצא בתוכו, בקרבו, עתה עבודתו לחוש שהוא חלק אלוך ממעל ממש. כלומר, לא רק שני דברים שנמצאים ביחד ממש צמודים לזה לזה או זה בתוך זה, אלא הויה אחת, "חלק אלוך ממעל".

דבר זה יכול להעשות מתוך התבוננות והדרגה, או לחילופין מתוך אמונה עמוקה כללית. נבאר. הדרך הראשונה היא דרך של התבוננות שיתבונן שכשם שהבן שנולד מאביו, תחילה היה טיפה במחשבתו של אביו(ספירת חכמה), ויותר ב"ומק תחילה היה ברצון של אביו(כתר). כן ממש תחילה הוא "לה כביכול במחשבתו של הקב"ה להבראות, והרי הוא היה חלק ממחשבתו ית"ש. וקודם לכן היה רצון לנבראים, ואזי היה חלק מן הרצון של הקב"ה כביכול.

הדרך השנייה, היא אמונה סתמית "מוקה ללא התבוננות כיצד זה יתכן. ודרך זו גבוה מן הראשונה, אלא שקשה יותר להשגה, כי נצרך לה ביטול "ליון מאוד.

והבן, שבמדרגה זו הוא דבק ב"קדמה ל"ולם". כי הבריאה היא כאשר נ"שה הנברא מוחשי. אולם כאן במדרגה זו, דבק במה שקדם לזה, במחשבה לבריאה, או קודם לכן בר"ותא, ברצון לבריאה.

ובכדי לזכות לזה, צריך ד"ת נקיה מאוד, כי הדברים הללו אינם מושגים לחוש כלל, והיא השגה של "ומק פנימיות הנשמה, והוא דק מן הדק ממש, וד"ל.

מ"תה הבן, שכל המדרגות הללו שזכרנו, הם יחס שכבר נתחדש מושג של בריאה, נברא, או מחשבה או רצון לנבראים, מ"מ יש יחס לנבראים.

למ"לה מכל זאת יש דבקות באחדות הפשוטה, שאין לה שום יחס לנברא, ואינה מוגדרת כ"קדמה ל"ולם", כי אין לה יחס

ל"ולם. וכלפי השגה זו מ"ולם לא נתחדש בריאה, כי "אני הוי"ה לא שנתי" כתיב. אלא הוא אחד ושמו אחד, ב"בר בהוה וב"תיד. והנה גילוי מדרגה זו, הוא גילוי המדרגה שאין אני כלל, ו"אין "וד מלבדו" כפשוטו.

והנה עומק הדברים עמוק עמוק מי ימצאנו, ועד עתה לא ננענו אלא בשורשי היסודות בלבד. אולם יש לידע שכל שלב ושלב מוליד הסתכלויות רבות על רובדים נוספים.

- [\[בלבבי משכן אבנה - ח"ז\] 1](#)
- [\[נוספים התבודדות\] 2](#)

Source: <https://bilvavi.net/shiur>-עבודת-סוד-עבודת

Links

[1] <https://bilvavi.net/bilvavi.zayin>

[2] <https://bilvavi.net/addhis>